

BUITEN

9^E JAARGANG N^O. 51.

ZATERDAG 18 DECEMBER 1915.

Foto Alinari.

GENUA „DE HEERLIJKE”. IN HET HART DER STAD.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES

INHOUD:

DE BLAUWE MUUR, UIT HET ENGELSCHE VAN RICHARD WASHBURN CHILD (20)	BLZ. 602
GENUA „DE HEERLIJKE”, DOOR MAURITS WAGENVOORT, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 601, 604—608
BLIJF DROOMEN, (GEDICHT), DOOR EDWARD B. KOSTER	BLZ. 606
ONTGOOCHELING, DOOR J. RIETEMA	„ 606
VOGELVLUCHT, DOOR G.	„ 608
DE BOSSCHEN DER AARDE, DOOR G.	„ 608
DE LELIE VAN DE KAAP, DOOR J. K. B., GEÏLLUSTR.	„ 609
„TANJDPIEN”, DOOR A. F. VAN BEURDEN	„ 609
EEN VALKUIL, DOOR S. LEEFMANS, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 610—611
GEZICHT OP DEN KORENMOLEN TE RUURLO. ILLUSTR.	BLZ. 612
HONDENGEHUIL, DOOR G.	„ 612
DE VOGELS OP ROTTUM	„ 612
„HET HUIS TE HOORN”	„ 612

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

AAN ONZE ABONNÉ'S

Door de stijging der productie-kosten hebben de uitgevers van Nederlandsche maandschriften zich genoodzaakt gevoeld over te gaan tot prijsverhooging van pl. min. f 1.50 per jaargang, hetwelk zij in October l.l. per circulaire hebben aangekondigd.

De productie-kosten welke ons Weekblad met deze maandschriften gemeen heeft: papier, druk enz. zijn gelijkelijk gestegen, wat, in aanmerking genomen dat de abonnementsprijs gemiddeld nog niet de helft bedraagt maar tevens ook in verhouding aanmerkelijk lager is, nog meer gevoeld wordt. Buitendien heeft ons Weekblad echter productie-kosten, welke de meeste dier maandschriften niet hebben en enkele in veel geringer mate, n.l. de kosten der reproducties. Deze nu zijn nog meer gestegen dan de andere, wat vooral bij ons Weekblad, dat zulke groote afbeeldingen geeft, bijzonder zwaar weegt. Wij gevoelen ons daarom genoodzaakt het gegeven voorbeeld na te volgen en den prijs van ons blad te verhoogen.

Het is onze bedoeling deze verhooging zoo gering mogelijk te maken en onder bovengenoemd bedrag te blijven. Daarom zal met Januari 1916 de prijs bij abonnement stijgen van 12½ tot 15 Ct. per week, uitmakend voor een geheel jaargang een stijging van slechts f 1.30.

Wij vertrouwen dat onze abonné's hiertegen geen bezwaar zullen hebben, omdat het 't onze Redactie en ons mogelijk maakt de door velen zoo zeer gewaardeerde taak, n.l. die van het redigeeren en het uitgeven van een mooi Weekblad, te blijven vervullen.

DE UITGEVERS.

DE BLAUWE MUUR.

Uit het Engelsch van

(20) RICHARD WASHBURN CHILD
(Geautoriseerde vertaling).

VIERDE BOEK.

II. HET HUIS AAN DE RIVIER.

„VRIJGESPROKEN”, zei de journalist. „De rechter was veel te conscientieus in zijn opsomming van de feiten voor de jury. Vooruit daar, New-York! Verdraaid nog an toe, vooruit dan toch! Ik moet 'n bericht doorsturen aan m'n blad”.

„Vrijgesproken?” vroeg ik, bevend als een riet.

„Vrijgesproken”, brulde hij in de telefoon. „Ik ben Roddy. Interview met Dugan, lid van de jury, loodgieter hier in de stad.

Zeg dat de conscientieuze opsomming van de feiten 't 'm gedaan heeft. Gevangene is naar River Plats met z'n advocaat. Zit met Fred Magurk in de keuken te drinken. Weigert iets uit te laten. De rest van 't verhaal al per telegraaf geseind”.

Hij keerde zich om, en grijnsde alsof het hem pijn deed — alsof hij probeerde de een of andere pijn te verbergen. Ik had de lamp aangestoken en je kunt je niet voorstellen hoe zot zijn doodsbleke gezicht eruit zag onder zijn helder-roode haar. „Kun je me ook 'n glas water geven?” zei hij hijgend, en toen viel hij voorover op zijn gezicht in den Morris-stoel.

Ik liep naar de keuken en doordat het water in de gootsteen spatte, hoorde ik den rechter niet binnenkomen, en eerst toen ik naar de studeerkamer terugging, merkte ik dat hij er was. Daar stond hij, met zijn schildpadden bril in zijn lange vingers, en keek neer op meneer Roddy, die daar knipoogend en flauw in den stoel zat.

„Neem me niet kwalijk, meneer, dat ik als een koningin-moeder in uw studeerkamer flauwval”, zeide de verslaggever, met zijn onverwoestbare Amerikaansche vrijmoedigheid. „Maar ik kwam hier binnen om de eerste telefoon te gebruiken die ik maar vinden kon. Ik was een beetje moe. Mijn naam is Roddy”.

„Meneer Roddy”, zeide Rechter Colfax, terwijl hij hem de hand toestak, „ik ken u heel goed, en weet wat u in deze zaak gedaan hebt”.

„'t Is te erg!” zei Roddy, — „de uitslag?”

„Ik zal mij onthouden van een opinie”, zeide de rechter met moede stem.

„De gevangene liet er geen gras over groeien om weer te gaan drinken”, zeide de ander. „Hij ging naar een kroeg nog voor hij naar zijn kind ging”.

Dat trof den rechter toch. Hij kneep zijn oogen ineens toe en ik hoorde een zacht gegrom in zijn keel.

„Magaret”, zei hij tegen me, „haal eens wat cognac voor meneer. Rust u hier een poosje uit, meneer Roddy. Ik veronderstel dat u wel niet zult vertrekken vóór den trein van half twaalf”.

„Dank u. Ik ben schoon op”, zeide de verslaggever. „Dank u.” En zoo kwam het dat ik, met zonderlinge gedachten in 't hoofd, in den keuken-schommelstoel zat te luisteren naar het gemompel van hun stemmen, en bleef opzitten voor 't geval zij mij voor iets mochten noodig hebben. En later werd ik opeens met schrik wakker en bemerkte dat ik geslapen had en toen ging ik naar boven en naar bed.

Noem me bijgeloovig, als ge wilt, maar ik weet positief dat sommige menschen het fluisteren van gevaar of kwaad kunnen hooren vóór 't hun nog bereikt heeft. En terwijl ik die donkere achtertrap opging, en 't maanlicht boven op den muur scheen, sprak 't ook tegen mij, en ik stond plotseling stil en was klaar wakker toen de lucht ervan weergalmde alsof het een klok was.

„Je slaapt nog half, ouwe zottin die je bent”, zei ik, voelend dat het zweet me uitbrak, en ik herhaalde dit bij mezelf toen ik in mijn kamer was en 't dek opsloeg.

III. EEN NACHTELIJKE BEZOEKER.

Er woei een lekker windje naar binnen van over de weilanden, dat de warme nacht afkoelde, en eindelijk, nadat ik gelachen had om mijn eigen zenuwachtigheid, ging ik naar het raam en leunde op de vensterbank. Het was een erg vredig tafereel, zoo met die groote grasvlakte en de meizoentjes, die witte stipjes leken door het maanlicht, en het water, en terwijl er een eind verder een licht op en neer danste, dat de nachtwaker van de fabriek over het fabrieksterrein droeg terwijl hij het eene raam na het andere passeerde. Alles was vredig, behalve de appelboomen! Die waren zoo vreeselijk als ooit, en telkens dacht ik dat ik mannen zonder hoofd of met lange armen als apen van de eene schaduw naar de andere zag sluipen. Eindelijk begonnen mijn oogen pijn te doen van 't staren ernaar, en wendde ik me af.

En juist op dat oogenblik hoorde ik kloppen op de achterdeur. Het was zacht en voorzichtig eerst, en toen een beetje harder.

„Zeker iemand hier uit de straat om me 't een of ander te vragen”, zei ik, terwijl ik tastend de trap afgang, maar toen hoorde ik iets, dat op 't miauwen van een kat leek. Als ik ook maar een greintje gezond verstand had gehad, zou ik den Rechter geroepen hebben voor ik den grendel van de deur schoof, en de deur opendeed.

Wat ik zag was een pakje witte kleeren. Eerst leek het zoo wit, dat 't was alsof het licht afgaf, en ik dacht dat het in de lucht zweefde. Toen zag ik dat twee handen het vasthielden, en dat het een kind was.

„Ik wil den rechter spreken”, zei een ruwe, boosaardige stem. „Ik heb hier 'n aardigheidje voor 'm — de beste grap die er ooit met hem is uitgehaald”.

„En wie ben je wel?” vroeg ik.

„O, dat ziet hij zelf wel”, zeide de man, zijn schouders optrekkend. „Ik ben John Chalmers!”

Ik kon niets zeggen. Ik ging achteruit en hij trad binnen. Hij moet de stemmen in de studeerkamer gehoord hebben. Maar ik zou niet weten te zeggen wat er gebeurde. Ik weet alleen, dat ik me op een gegeven oogenblik achter hem vond staan, en dat ik hem het kleine kind op een stoel zag leggen en hem hoorde kuchen.

De beide mannen — de Rechter en meneer Roddy — keken op, en ik heb nooit twee menschen zóó zien kijken.

„Daar zitten ze me aan te gapen!” zei het vreeselijke wezen. „Ja, ga je gang maar, als 't je voldoening geeft. Ik ken jullie allebei wel. Jullie hadden me allebei graag an de galg gezien, hè? Jullie zijn allebei machtig knap — maar ik ben gladder dan jullie met z'n beiden. Nou heb ik jullie d'r toch tusschen!”

„Ben je hiér binnen gekomen?” vroeg de Rechter, fluisterend alsof hij zijn oogen niet kon gelooven.

„Jawel, en ik zou door de voordeur zijn binnengekomen, als de menschen me niet met oogen zoo groot als boterhammenbordjes overal waar ik ga nakeken. O, jullie 'hoeft niet te denken dat ik te veel op heb. Nee! Ik ben jullie alleen maar te glad af!”

De Rechter en meneer Roddy waren allebei opgestaan en 't was alsof de Rechter geen woord kon vinden om te zeggen, maar meneer Roddy balde zijn sproetige vuisten.

„Wat moet je hier?” zei hij.

„Ik kwam je alleen maar vertellen, dat jullie aardig te grazen zijn genomen. Ik had wel niet verwacht 't genoeg te hebben jou hier te zien, Roddy, m'n waarde pennelikker, maar jij bent hier eigenlijk ook in betrokken. Ze hebben je te pakken genomen. Ik ben vrijgesproken”.

„En wat zou dat?” zei de Rechter.

„Ik kan niet tweemaal voor dezelfde misdaad terechtstaan, wel? Dat heeft m'n advocaat me verteld. Ik weet heel goed wat voor rechten ik heb. Nou is 't mijn beurt om te lachen, Rechter. Ik heb je oogen de heele week op me gevestigd gevoeld. Ik wist dat u en Roddy daar, me graag zouden zien hangen — nou, en veel scheelde 't niet, of hij had me gehangen. Maar nou ben ik veilig — even veilig als jullie”.

De verslaggever lachte een beetje — een vreemde lach.

„Dus je hebt haar per slot van rekening tòch om zeep gebracht?” vroeg hij.

„Ja”, antwoordde de ander met heesche, opgeruimde stem. „Dat heb ik. En dáármee zijn jullie d'r juist tusschengenomen. Ik heb 't gedaan! Ik! En wat heb jullie nou met z'n tweeën te zeggen? Wie kan d'r nou lachen, jullie of ik?”

„Je schijnt niet goed te weten wat je zegt”, riep de Rechter uit.

„O jawel, tòch wel”, brulde de man. „Ik zeg je, dat ik 't gedaan heb en dat ik eenmaal terecht heb gestaan, en dat ik nou voor goed vrij ben. Niemand kan me nou meer iets maken. Ik zeg je dat jullie te grazen ben' genomen, omdat ik 't gedaan heb”.

Ik zag de groene oogen van meneer Roddy langzamerhand spleetjes worden, toen de man dit zei. Vervolgens wendde hij zich tot den Rechter.

„Is dat waar?” vroeg hij. „Kan hij niet opnieuw gearresteerd worden?”

De Rechter schudde het hoofd. Ik zie nu nog zijn oogen en gezicht.

„Nou, dan moet ik erkennen, dat ik verslagen ben”, zeide meneer Roddy met een diepen zucht. „Ik heb een massa misdadigers in mijn tijd gezien, en daar waren er bij die erg glad waren. Ik ben er werkelijk tusschen genomen, Chalmers, want ik moet erkennen dat je de gladste vogel bent die ik ooit gezien heb, en dat je me te glad af geweest bent! Ik heb alle respect voor je, Chalmers. Hier heb je mijn hand — vooruit, geef op de jouwe!”

De ander kwam naar hem toe en midden in de kamer gaven zij elkaar de hand. Maar 't was slechts voor een oogenblik; want snel als een bliksemstraal leek iedere spier in meneer Roddy's lichaam zich te spannen. Hij trok den man met zijne eene hand naar zich toe en liet meteen zijn andere vuist uitschieten. Hij maakte een dof geluid, net alsof er een slag neerkwam op een pan deeg. En de ellendige moordenaar viel als een meelzak op den grond, rolde op zijn rug en lag stil.

„Daar!” zei meneer Roddy, met zijn opgeruimden glimlach.

De Rechter was ook toegesprongen met een kreet.

„Wacht even, Rechter”, zei de verslaggever. „Laat ik even iets uitleggen. U herinnert u, dat ik vond, dat onze handige vriend daar, twee jaar geleden te Bridgeport was. Dien zomer werd er een meisje in het park daar gevonden — vermoord. Ik werd er voor mijn courant heengestuurd. Ze hebben nooit ontdekt wie het gedaan had. Hebben we, of hebben we niet zooven de bekenten is gehoord van den man die het gedaan had?”

„Zoudt u als getuige willen verklaren, dat deze onmenschen anderen moord heeft bekend bedreven te hebben?” vroeg de Rechter, met moeite de woorden uitbrengend. „Zoudt u dezen man aan de galg willen brengen voor een misdaad die hij nooit bedreven heeft?”

„Waarom niet?” vroeg meneer Roddy. „Wij met z'n tweeën weten er alleen van en 't is te doen. 't Is niks meer dan rechtvaardigheid, niet waar?”

„Mijn God!” zeide de Rechter. Hij begon op zijn knokkels te bijten alsof de verleiding ook voor hem sterk was.

Hoe kwam het toch dat ik dichter bijkwam om naar het gezicht van den bewusteloozen man te kijken? Ik weet het niet, tenzij het een toeleg van het Lot was. Het was bleek — bleek en vreeselijk en droeg het stempel van laagheid en een los leven en gemeene gedachten. Maar er rustte een glimlach op, alsof de slag een liefkooring geweest was, en dien glimlach was nog steeds de glimlach van een kind, dat al de eindelooze genoegens van het zich laten gaan voor zich ziet.

Ik voelde de jaren terugglijden, ik zag het masker van slechtheid en dwaasheid van voor dat gelaat weggerukt, en ik zat weder in 'n mooie japon in de Trois Folies in Venetië, de wind deed de bloemen op mijn tafeltje heen en weder wuiven, het kabbe-

len van het water was door het tralievenster heen te hooren, en een man was bezig tafellakens van hun plaats te trekken, er vielen schalen rinkelend op den vloer, en toen zag ik den glimlach van den man plotseling besterven en zijn gelaat nuchter worden en hoorde ik zijn stem zeggen: „Wat doe jij hier?” alsof hij mij al jaren en jaren kende. Nu zag ik met één blik dat John Chalmers en Monty Cranch een en dezelfde persoon waren; nu had ik hem ten tweeden male ontmoet — als een wrak van een man — als moordenaar. Doch het mysterie van een vrouwenhart. . . .!

„Nu”, hoorde ik meneer Roddy zeggen, „hangen we hem of niet?”

„Nee”, riep ik buiten mezelve. „Nee, Rechter, neen, neen, neen!”

„En, waarom niet?” vroeg hij, mij verwoed aankijkend.

„Omdat 't tegen den eed is, die u gezworen hebt, meneer”, zeide ik, als iemand die een ingeving heeft. „En 't is tegen uw eer een mensch op te hangen door middel van leugens”.

De Rechter dacht een heelen tijd lang na, en voerde een zwaren strijd met zichzelf, doch eindelijk raakte hij den elboog van den roodharigen verslaggever aan.

„Ze heeft gelijk”, zei hij. „De zaak is afgedaan”.

Een oogenblik lang klonk er iets in zijn zachte stem zóo sterk door, dat geen van ons allen iets zeide, en ik de gordijnen voor het raam heen en weer hoorde flappen door den wind.

Eindelijk keek de verslaggever op zijn horloge.

„Enfin, Rechter, het spijt me, dat u het niet kunt inzien zooals ik het zie”, zei hij met zijn sproetigen glimlach.

„U moet zeker uw trein halen”, zei meneer kalm. „O, maak u niet bezorgd, ik heb hier een revolver in deze la liggen”.

„Waarschijnlijk zal het appeltje dat hij te schillen heeft, wel voor mij zijn”, zei meneer Roddy op zijn kalme, schertsende manier. „'t Is zoowaar een echt dramaatje geweest. Goedenacht, meneer”.

„Goedenavond”, zei de Rechter, zonder zijn oogen af te wenden van den man die op den grond lag. „Goedenavond, meneer Roddy.”

Ik herinner me nog hoe de deur dichtging, en hoe wij de schreden van den verslaggever zich hoorden verwijderen over het tuinpad. Toen volgde het klikken van het hek, een poosje daarna het ver-verwijderde fluiten van den trein, en daarna weder stilte. En toen klonk door de stilte het geluid van Monty Cranch's ademhaling, en toen flapten de gordijnen weder. Maar nog steeds stond de rechter bij den ander, in diep gepeins verzonken.

Eindelijk kon ik het niet meer uithouden. Ik moest iets zeggen. Wát deed er niet toe. Ik wees op het kleine kind dat als een katje op den stoel lag te slapen.

„Heeft u haar wel gezien?” vroeg ik.

„Wat!” antwoordde hij. „Hoe komt zij daar? Heb je haar naar beneden gebracht?”

„Het is Juliana niet, meneer”, zei ik. „Het is zijn kind”.

„Zijn kind!” riep de Rechter uit. „Het kind van dien man!”

Ik knikte zonder iets te zeggen, want op dat oogenblik, alsof Monty zijn naam had hooren noemen, rolde hij zich om op zijn elboog, en ging overeind zitten. Eerst keek hij den Rechter aan, en toen zag ik zijn oogen mijn kant opdwalen. Ik voelde duizend speldeprikken in mijn ruggemerg.

„Zal hij mij herkennen?” dacht ik.

Hij keek me aan met denzelfden verbaasden blik — denzelfden blik als van ouds, dacht ik, doch hij wreef enkel zijn nek met de eene hand, krabbelde op, ging in den grooten stoel zitten, en probeerde op te kijken in het gelaat van den Rechter. Hij probeerde den blik van mijn meester te doorstaan, doch dit scheen hem niet te gelukken. En zoo bevonden zich die beide mannen dan tegenover elkaar — de eene een wrak en een moordenaar, de ander gemaakt van het beste staal. De eene boog het hoofd met den warbos van haar, de ander keek op hem neer en stortte iets over hem uit vanuit zijn eigen ziel.

„Nou, nou ben ik weer nuchter”, zeide Cranch, na geruimen tijd! „Ik weet wel wat u denkt. Ik weet het allemaal. Ik weet het allemaal”.

„Je bent geen mensch”, fluisterde de Rechter.

Kan men zeggen dat bepaalde woorden de uitwerking hebben van tooverkracht? Ik weet het niet. Maar die woorden bewerkten een wonder. In een oogwenk, als iets dat heenbreekt door zijn omhulsel, wierp de Monty Cranch dien ik in mijn hart bewaard had, den moordenaar, den dronkaard, den waardeloozen ellendeling, die hem had trachten te versmoren en hem gevangen gehouden had ergens in dat versleten, moede lichaam, af, en kwam aan de oppervlakte, als een drenkeling, die vecht voor zijn leven.

„Menschelijk?” zeide hij met een stem die steeds helderder werd. „Menschelijk? Ben ik menschelijk? Mijn God! dat is de vloek van ons allemaal — dat we menschelijk zijn. Menschelijk zijn brengt mee een mensch te zijn. Menschelijk te zijn brengt mee geboren te worden.”

(Wordt vervolgd).

VERBETERING.

In het opschrift van het stukje over bloemkleurendruk, geplaatst op bladz. 581 van ons nummer van 4 December l.l. is een dwaze fout geslopen. Men leze in plaats van „A~~u~~thotypie”: A~~u~~thotypie.

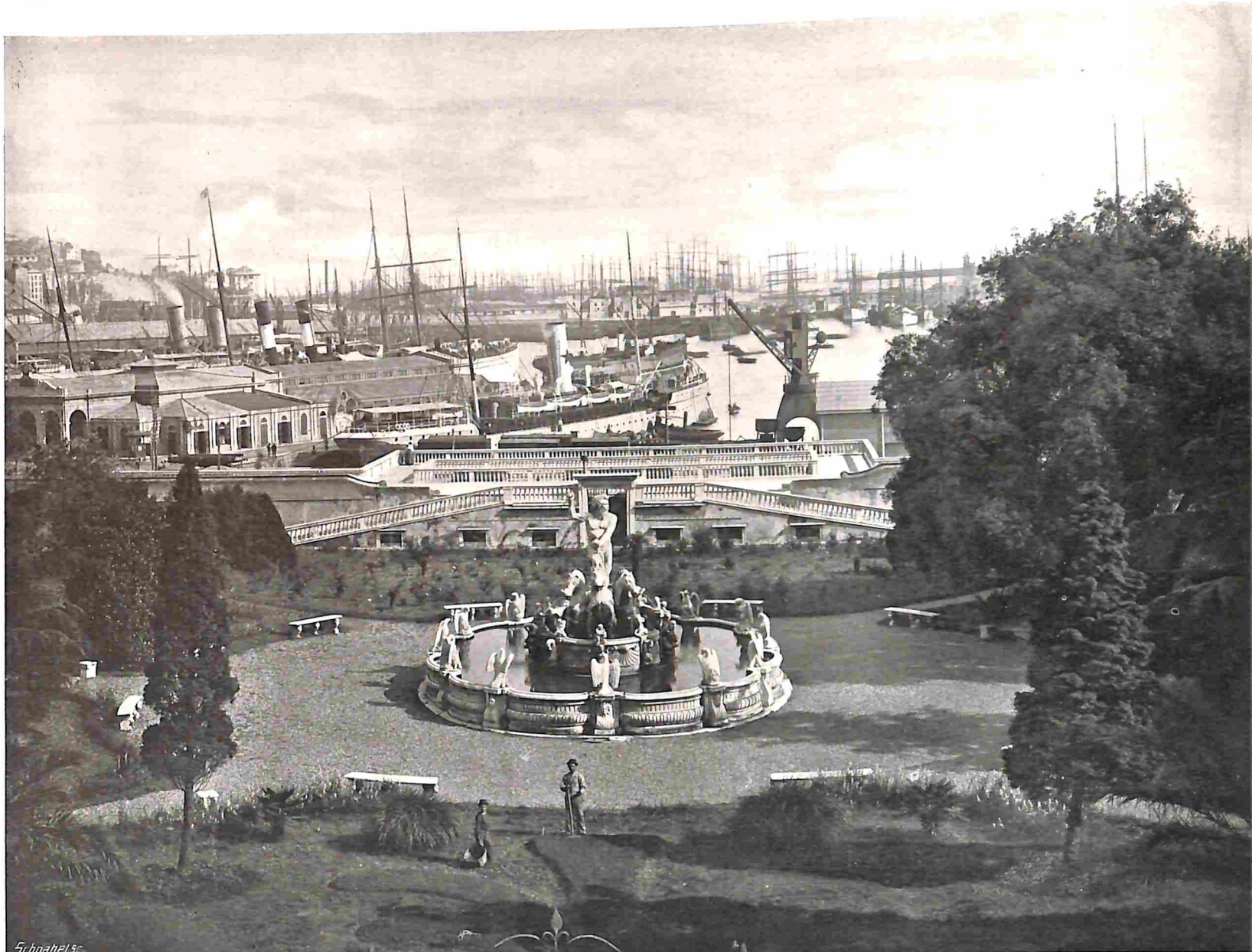

Foto Alinari.

GENUA „DE HEERLIJKE”.
DE HAVEN VAN GENUA, GEZIEN UIT DEN TUIN VAN HET DORIA-PALEIS.

GENUA „DE HEERLIJKE”.

DE ligging der betooverende stad, welke zoo terecht haar bijnaam „la superba” draagt, is bijna zoo schoon als die van Napels. Wat zij, in vergelijking harer zuidelijker zuster, mist is het lieflijke uitzicht op zacht belijnde rotseilanden aan den horizon, is de tragiek van den twee-bultigen Vesuvius, zacht glooiend zich afteekend tegen het blauwe uitspansel, terwijl uit den hoogsten top een vederwolkje opstijgt, vaak bijna onzichtbaar, een oogstreeklukje, dat in een dag kan verkeerren tot een ontzettend oordeel over leven en dood.

Twee zusters, Genua en Napels, twee havensteden, van overeenkomstige creoolsche schoonheid, weelderig, beide in een half-ronding aan de soms blauwe zee opgestapeld tegen de helling van door oude versterkingen bekroonde heuvelen. En toch, welk een verschil in karakter. Genua, de hardwerkende en rijke, — haven- en handelsstad, welke Marseille reeds overtroffen heeft — de handelende en schacherende, wier schepen uitgaan, tuk op winst, naar de verste havens der wereld. Geen arbeid is haar te zwaar of te smerig, mits hij van zweet en smeer geld maakt. Geen list of valsheid, door handel vergoëlijkt, ontziet, zeggen hare benijders, zij wier volk reeds in Dante's tijd door de overige Italianen, misschien jaloersch op haar rijkdom en macht, „*perduta gente*” ¹⁾ genoemd werd. Napels, de vroolijke, die het leven geniet, zooals het komt, wier lied slechts in de laatste jaren door zwaren arbeid en levensernst een oogenblik verstomt, bedelares en boeleerster van ouds, van wie men niet eens kan zeggen, wat Voltaire zei van de Fransche taal: *une mendiante parfumée*. O, neen, welriekend is Napels allerminst: een pronkende bedelares dan, die eerst sinds kort geleerd heeft in den arbeid een levensverheffing te vinden. En toch, ofschoon Genua's karakter hooger staat, wijl krachtiger: men heeft Napels lief, ondanks hare gebreken en ondeugden, en schenkt Genua slechts wat achting, ondanks hare deugden.

Deze verschillen zijn natuurlijk ontstaan door afkomst, geschiedenis, ligging. De winter kan ruw zijn in Genua, blootgesteld aan merg-verstarrende bergwinden. Ruwe winters verstalen arbeidskracht en ondernemingsgeest. De Genueezen zijn sterk

vermengd van bloed met de listige Phoeniciërs en Saracenen van Afrika's Noordkust, die de Middellandsche zee doorklieften, en krachtig om zich heen grepen. „Het Oosten begint te Genua”, zegt een oud spreekwoord. Genua tevens wist zich van de vroegste middeleeuwen te handhaven met eigen bestuur, dat de republiek mededingster maakte eerst van de zusterrepublieken, bedwingster van het machtig opgekomen gemeenebest van Pisa, overwinnares eindelijk, tot zij, gelijke in macht, zelfs Venetië durfde trotseeren, alleenheerscheres der Ligurische, der Tyreensche zee, zooals de republiek van Sint Marcus van de Adriatische, de naburige eilanden Elba en Corsica overwon. Haar durf deed haar zeevarend volk steeds wijder uitzeilen, en vestingen bouwen in de verste landen van den Levant, waar zelfs nu nog in het hart van Konstantinopel haar uitdagende versterking met de vernielzucht der menschen spot.

Het is waar, dat ook zij zich verzwakte door inwendigen strijd van Welfen en Ghibellijnen, en een tijdlang vreemde heerschers moest dulden. Maar dit duurde slechts kort. Zij wist zich opnieuw tot een zelfstandig gemeenebest te hervormen, bedreigd wel door de wassende macht der Ottomanen, beheerscht ook door een oligarchie, welke allengs van hare staatsinstellingen een paskwil maakte, kwijnend allengs, maar steeds eigen meesteresse, tot de overweldigende hervormer Bonaparte hare verouderde instellingen omverblies, en aan haar zelfstandigheid een eind maakte.

Tegenover deze meestal roemvolle geschiedenis van eigenmachtig leven, wát heeft de schoonere zuster, de blijgeestige boeleerster Napels aan eervol verleden aan te wijzen? Van haar gevonden zich zelfstandig te maken. Ook zij heeft Oostersch bloed, maar nog meer Grieksch en Spaansch. Van het eerste beschoonheid, zooals de „*Venus kalipvga*”. Van het tweede de eigenschap der *grandezza* in een lappenmantel. Zij is steeds de schoone slavin geweest van Grieken, Latijnen, Normandiërs, Duitschers, Spanjaarden, Oostenrijkers zelfs. Zooals zij het nu is vroolijk, zorgeloos, verrukkelijk van schoonheid, hare overheerschers ontmergd. Indien ook zij eenige eeuwen gekend heeft van zelfstandigheid, en telkens haar laagste volk in verzet durfde komen

¹⁾ Lieden met wie geen eer te behalen is.

Foto Alinari.

GENUA „DE HEERLIJKE”.
GEZICHT OP GENUA, STAD EN HAVEN.

tegen de vreemde onderdrukkers in uitbaistingen van woede, welke in de éénweeke heerschappij van den visscher Masaniello de karakteristiekste uiting vonden, dan bewijst dit een op den bodem van het Napelsche karakter sluimerenden levensernst, welke zich eerst in onzen tijd door staag-groeienden arbeid bewust wordt.

Genua en Napels, deze twee zusters bezitten zoo groot een familiegelijkenis, dat de een steeds aan de ander herinnert. Maar indien dan Napels de schoonste, de beminlijkste vooral, is van de twee, dit geldt niet van de stad zelve. Als stad, als door menschen geschapen levend organisme, is Genua veel schooner dan Napels. Hier nergens de afstootende vuilheid der hoofdstad van het „Gelukkig Campanië”; nergens zichtbaar verval. Zeker, Genua heeft hare vuile volksstraatjes. Welke groote stad, zelfs in Nederland, heeft die niet? Maar men moet de stad goed door-kruist hebben om deze te kennen. Havenstad van machtig handels- en scheepvaart-verkeer, kunnen zelfs hare meeste volksbuurten met die van vele Noordelijke havensteden vergeleken worden. Schooner dan die van Napels is haar opbouw tegen de in een halfroond glooiende heuvels niet, maar hoe aanzienlijk zijn nog de grootsche paleizen dier eertijds machtige adelsfamiliën der Doria's, Spinola's, Grimaldi's, Fieschi's, Balbi's, die door moed en ondernemingsgeest de oorzaak waren van haar vroegere macht, en door onderlingen partijstrijd, die van haar ondergang. Men moet deze paleizen bezichtigen, hunne statige trappen opgaan om te begrijpen, hoe breed van gebaar en met hoe krachtigen handklem dit havenvolk het leven wist aan te pakken.

Niet hier voor het eerst, maar wel 't prachtigst geuit, merkt de vreemdeling hoe de Italiaansche levenslust, welke zich ook deed kennen in kleurenspeel, bij den bouw, dier statige paleizen zijn recht deed gelden. Blinde muren worden door geheel Italië zelden blind gelaten. Daar is altijd een valsche venster op geschilderd, soms een geheele voorstelling hoe de eigenaar het had willen hebben, indien hij maar geld genoeg hadde gehad om zijn huis geheel naar zijn zin te voltooien. Meestal is dit naief, grof; soms maakt het den voorbijganger ongeduldig, wijl het verhindert het huis te zien in zijn wezenlijke gedaante. Deze schilderingen wijzigen voor het oog geheel den bouw en hoe ver dit, onder het penseel van een geniaal kunstenaar gaan kan, toonen de zalen van Raphaël in het Vaticaan, welke, simpele ruimten oorspronkelijk, men zich niet kan voorstellen zonder de door den begenadigde ontworpen geschilderde architectuur.

De meeste Genuesche paleizen hadden hunne voorgevels oorspronkelijk prachtig beschilderd, door kunstenaars van grooten naam. Vier eeuwen van 's zomers en 's winters streng klimaat hebben deze voorstellingen gedeeltelijk uitgewischt. Maar wat er in haar verbleeking en verschilfering van over is, geeft toch aan den statigen bouw iets jeugdigs, iets van dien alles overwinnenden levenslust, welke het eigen is van dit lieve land, waarom velen niet nalaten kunnen het te beminnen en het dankbaar te zijn.

Wanneer ik over het land spreek, bedoel ik ook het volk. Een land zonder zijn volk is mij ondenkbaar. De Italianen zijn beminswaardig ondanks hunne duizend en drie gebreken, welke misschien enkel gebreken zijn in ons oog. Hun zorgeloosheid, hun gemoedelijkheid is onbegrensd. Zij zijn zich zoo bewust, dat hun ziel als geschapen is van opwellingen, edele en gevaarlijke, dat men geen woord vaker uit hun mond hoort, dan *pazienza*: „geduld”. *Abbia pazienza*: „heb geduld!” is hun woord voor „neem mij niet kwalijk”. Als zij zich gemeenschappelijk ergeren, roepen zij elkaar toe: „*pazienza*”. Allen hebben in dit land *pazienza*, van den koning tot den bedelaar, tot op dat punt van lang ingehouden toorn of hartstocht, waarin zij kunnen uitbreken in een vaak ontzettende daad. Zoo neemt iedereen met alles genoeg, en de autoriteit, behalve dat zij bepaalde misdaden straft, laat veel begaan of tracht zich te doen gehoorzamen met een gemoedelijk woord, waarop de overtreder antwoordt: „*abbia pazienza*”.

„Wanneer ik ergens in een vreemd land kom”, zei Montesquieu in zijn *Esprit des lois*, „vraag ik nooit of het goede wetten bezit. Goede wetten vindt men overal. Ik vraag of de wetten, die het heeft, worden toegepast”. De midden-Europeesche maatschappelijke opvattingen bezitten groote bekoring voor dat deel der Italiaansche burgerij, dat wat gereisd of wat in vreemde taal gelezen heeft en ook meestal in regeeringscolleges zit. En dadelijk trachten die menschen dan in hun stad en land Duitschland of Engeland in dit of dat na te volgen. Deze jammerlijke begeerte om ons, van Midden-Europa, te copieeren, heeft reeds veel van wat goed en lief was in Italië onderdrukt; ook, 't is waar, verbeteringen ten gevolge gehad. Het Italiaansche stel wetten van verbod is zoo compleet als in het slaafhartige Pruisen, maar geen vrijer land dan Italië, waar iedereen doet wat hij wil, tot een knorrige politie-agent zich herinnert, dat het eigenlijk verboden is en dan proces-verbaal opmaakt voor één daad, welke men reeds duizend maal in zijn leven verricht heeft.

(Slot volgt).

MAURITS WAGENVOORT.

BLIJF DROOMEN.

Naar het Deensch van Jens Peter Jacobsen.

Blijf, o blijf in uwer droomen wereld,
Hunker niet naar 's levens werkelijken dans!
Dát heeft slechts kleuren van nacht en van middag,
Droomen hebben des morgenroods glans!
Sterft gij ook na 't leven, dood blijft ge leven,
Weer zoekt de geest naar zijn aardsche stee:
Sterft gij als dromer, rustig kunt ge sterven,
Heel uwe wereld verbleekt met u mee.

1867.

EDWARD B. KOSTER.

ONTGOOCHELING.

OP een groote boerderij in 't Oldenburgsche was ze geboren en al had ze, eenige dochter van een gezeten boer, in haar jeugd te kust en te keur kunnen gaan onder de knapsten en de rijksten van de Oldenburger jongens, toch had ze zich steeds het meest aangetrokken gevoeld tot den blozenden, stevigen Groninger, die in haar jonge jaren, met zijn goudvos voor de tilbury, geregeld alle kermissen kwam bezoeken, welke in de buurt van haar woonstee gehouden werden.

Was hij, de achttienjarige pralerige boerenzoon, in 't begin enkel 's Zondagsmiddags uitgereden om met zijn mooien vos en zijn nieuwe tilbury te pronken, nadat hij haar, de ronde, goedlachsche Oldenburgsche eenige keeren had ontmoet, was 't niet meer om zich te verlustigen in den vlotten draf, was 't enkel om zoo vlug mogelijk bij haar te zijn, dat hij, telkens als hij uitging, zonder ophouden den zweep liet knallen over den rug van zijn paard.

Na een korte verloving kwam het tot een huwelijk en, trotsch op zijn verovering, voerde hij haar na een overdadig bruiloftsmaal in 't donkerste van een frisschen voorjaarsnacht op zijn tilbury mee naar den vetten Dollardpolder, waarin zijn eigen boerderij stond.

Dertig jaren lang leefde ze daar naast hem, rustig en tevreden. En daar er na den dood van beide haar ouders, kort na haar huwelijk, over de grens geen enkel familielid meer van haar woonde, ging ze zich meer en meer een deel gevoelen van haar tweede vaderland.

Maar in de eerste Augustusdagen van 't vorige jaar, toen de atmosfeer zwanger was van geweldige gebeurtenissen, toen de groote, wel uitgeruste legers van het machtige Duitschland met onstuimige kracht aanrukten op Parijs, — toen werd plotseling in haar de Deutsche vrouw weer wakker. Fel schoot het weer op in haar binnenste hoe ze in '71 als tienjarig meisje meegedaan had aan 't vlechten van kransen en 't oprichten van eerepoorten voor de krijgers, die, na een afwezigheid van veertien roemrijke maanden, terugkeerden naar haar geboortedorp. Stuk voor stuk herinnerde ze zich weer al de liederen, die ze daarna op school

geleerd hadden, liederen waarin de dapperheid en de kracht der Deutsche legers werden verheerlijkt. Opnieuw zag ze zich zitten, gretig luisterend naar de verhalen van den bovenmeester, die zelf ook mee was geweest naar Frankrijk en elken Vrijdagmiddag de kinderen uit alle klassen met hun onderwijzers om zich heen verzamelde en met vurige woorden uren aaneen allen om hem stemde tot geestdriftige opgewondenheid.

En elken dag gevoelde ze zich meer onvoldaan dat zij, die weer in ieder opzicht een Deutsche was, sinds haar vaderland, zooals ze het zich voorstelde, zich gereed had gemaakt om de vijanden van het erf te houden, niets kon doen voor haar land, dat naar ze dacht van alle zijden besprongen werd, omdat het zich door zijn bloei en zijn ontembare kracht zoo'n groot getal van benijders had gemaakt.

Dagen aan dagen peinsde ze hoe ze 't best haar land te hulp zou kunnen komen, tot klimmende ergernis van haar man, den doodnuchteren Groninger kleiboer, die haar telkens maar om zich kalm te houden en die stomme ruziemakers maar ongestoord den rommel te laten uitvechten. Twee van zijn jongens waren mee gemobiliseerd in 't Nederlandsche leger en daarmee was genoeg gedaan voor dat onzinnige bedrijf. Als zij haar zin kreeg, zou ze misschien haar jongste wel over de grens willen jagen om hem als vrijwilliger dienst te laten nemen bij de Duitschers. Maar hij bedankte ervoor, om willens en wetens zijn eigen jongen tot kanonnenvoer te bestemmen.

't Klonk haar als een openbaring wat zij hoorde uit zijn mond — ze had zich zóó verdiept in haar gedachten om zélf iets voor haar land te doen, dat ze er niet toe gekomen was, om haar Otto te denken. Maar wat haar man, al was 't dan ook met een totaal andere bedoeling, gezegd had, was waar. Otto was nog maar zeventien en kon dus gaan waarheen hij verkoos. Hem moest ze zien over te halen om dienst te nemen in het Deutsche leger. Hij werd zeker genomen als hij zich aanbood, want hij was sterk en breed gebouwd. En hij zou gaan ook, als zij 't hem vroeg, want hij had in tegenstelling met zijn broers iets schwärmerisches over zich en hij was de eenige geweest met wien ze over haar land had kunnen praten, de laatste dagen. Al de anderen hadden zich ingehouden om haar, maar ze wist best dat ze eigenlijk allemaal 't land hadden aan die moffen zooals ze verachtelijk zeiden, als zij niet in de buurt was. Maar intusschen voelden ze wel dat hun peuterige, kleine Holland op geen parten na tegen dat moffenland was opgewassen.

Dien middag, na afloop van het veldwerk, toen hij moe kwam aangeslenterd achter zijn ploegslede, wachtte ze hem op aan den ingang van 't erf, vroeg ze hem bij haar te komen, zoodra hij zijn paarden had uitgespannen en verzorgd. Hij keek wat verwonderd in haar dweepzieke oogen, had zelf op dat oogenblik heelemaal geen neiging tot dweepen, na de vermoeienissen van den langen werkdag in de hitte van de Augustuszon.

Maar toen hij een half uur later zat tegenover haar, die hem de laatste dagen zoo dikwijls apart genomen had, om hem te vertellen van de glorierijke dagen van '70, die hem nu, nu haar mooie vaderland sterke, flinke jonge mannen noodig had, aanspoorde om dien nacht nog de grens over te gaan en vrijwillig dienst te nemen in het Deutsche leger, kwam hij onder de bekoring van haar voorstel. Groot en glanzend van geestdrift werden

zijn oogen, steeds vaster groeide in hem de neiging om zijn moeder ter wille te zijn. En toen zij geëindigd was met een „und mit dem eisernen Kreuz kommst du zurück mein Junge“, stond zijn besluit vast — hij vroeg haar alles klaar te leggen, wat hij noodig zou hebben: dien nacht om twee uur wilde hij opstaan en over de grens trekken.

Onstuimig sloeg ze haar armen heen om hem, den eenigste van haar kinderen, die iets van haar Deutschen aard geërd had, en ze kuste hem lang en vuig.

* * *

Heftige verwijten stapelde de boer op 't hoofd van zijn vrouw, toen hij merkte dat Otto, die te vier uur had moeten opstaan, om mee naar 't veld te gaan voor de bezorging van den haverroogst, verdwenen was. Hij begreep dadelijk waar die stomme jongen naar toe was en zij had hem natuurlijk opgestookt om te gaan. Maar ze moest er om denken, dat hij volkomen gelijk had, wanneer hij háár de schuld van zijn ellende gaf, als hij eens verminkt terug kwam. En als ze hem heelemaal niet terug zagen, dan moest ze maar zien hoe ze met zichzelf in

GENUA „DE HEERLIJKE“. IN DE HAVEN.

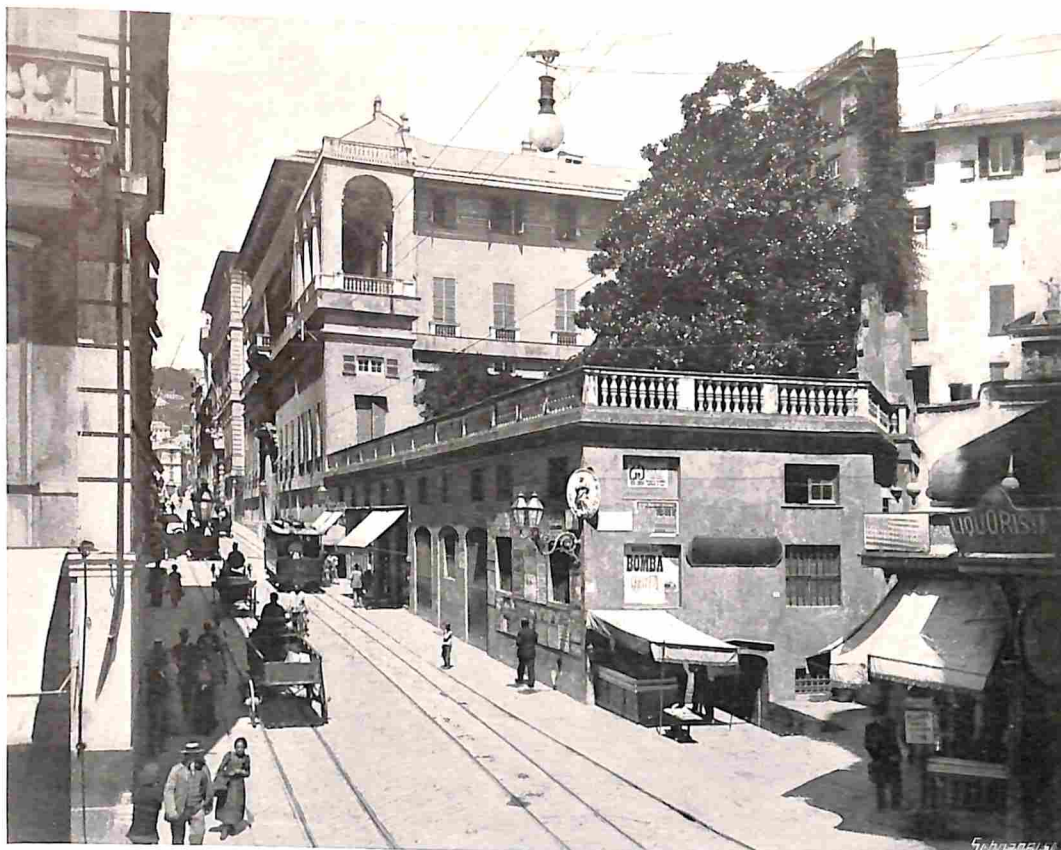

Foto Alinari.

GENUA „DE HEERLIJKE”. EEN DER OUDE HOOFDSTRATEN.

het reine kwam, over zoo'n onverantwoordelijke doordrijverij.

Rustig hoorde ze zijn verwijten aan en dweezucht kwam er in haar oogen toen ze zelf eindelijk het woord kon nemen en vertellen wat zij haar duren plicht had geacht tegenover 't land dat haar lief was. En Otto? Ze zou hem vertroetelen als 't kostbaarste wat ze bezat, wanneer hij verminkt terug mocht keeren, en viel hij op 't veld van eer....

„Och mensch, je hebt 'n molen in je kop, je weet niet wat je zegt”, onderbrak bruusk haar man, „jij met je veld van eer — laat hij maar es doodgemaakt worden door 'n kogel die van 'n paar uur afstand komt vliegen, zonder dat hij ooit 'n Franschman gezien heeft, wat blijft er dan nog van over?” en met nijldigen kop liep hij de deur uit om zelf mee te gaan helpen bij den haverooft.

Drie weken duurde 't, eer 't eerste bericht van haar jongen haar bereikte. Met angst had ze 't gewacht, elken dag, de vrees dat hem, zoo kort na zijn vertrek, iets ernstigs zou zijn overkomen, had haar dikwijls belet te slapen des nachts, maar toen ze 't eindelijk ontvangen en gretig gelezen had, maakten plotseling haar angst en haar vrees plaats voor blijdschap en trots. Want aan 't front was hij al: na een korten oefeningstijd van zes dagen maar, was hij, met zijn sterke, lenige lichaam afgericht, alleen schieten kon hij nog niet, maar dat leerde hij ginds wel, had men hem gezegd. En met opzet had hij niet eerder geschreven: in zijn eersten brief aan zijn moeder wilde hij dadelijk melding kunnen maken van een heldendaad, door hem verricht. En dat kon hij nu, nu hij bij het voorwaarts gaan, steeds dieper 't vijandelijke land in, op een sluippatrouille samen met slechts vier kameraden, tien Franschen had krijsgesvangen gemaakt.

Met geestdrift in haar oogen, met opgewekte stem vertelde ze 't aan haar man — 't was zijn jongen toch ook! — maar op norschen toon gaf hij te kennen dat al die zoogenaamde heldendaden hem geen zier konden schelen. Hij wou om 'n lief ding, dat de jongen weer thuis was — je kondt waarachtig haast geen volk krijgen en nou kon hij, die 't harde werken niet meer gewoon was, zijn stramme oude lichaam van 's morgens vier tot 's avonds zeven gaan afbeulen. 't Was waarachtig wat moois! En dat alleen omdat zij 't noodig had gevonden voor dien mooien Kaiser, dien ze nota bene van d'r leven nog niet gezien had, een van haar eigen kinderen naar de slachtbank te sturen.

Ze praatte niet tegen toen hij zóó begon. Met zoo'n man, die er niets van begreep wat er in je omgving als je hieldt van je land dat in gevaar was, viel toch niet te redeneeren. Ze zou voortaan alleen maar haar leed dragen en van haar

vreugde genieten. Vreugde, volop vreugde bleef het in haar gemoed, de eerste dagen. Want elken morgen las ze op zijn kaarten van nieuwe heldendaden en in zijn jeugdigen overmoed werd de wijze, waarop hij op de Franzosen afgaf, steeds smalender.

Twee weken duurde die tijd van glorie en verrukking. Toen hoorde ze weer dagen lang niets en ernstig ongerust begon ze zich al te maken, toen eindelijk de besteller weer met een kaart kwam, waarop ze dadelijk zijn handschrift herkende. Een gevoel van blijden trots was in haar binnenste toen ze met lezen begon, maar gedrukt werd haar stemming, toen ze ook uit zijn schrijven las, dat het toch waar was, wat ze nog steeds niet had willen gelooven, dat de zegevierende, dappere Duitsche legers hadden moeten bukken voor de Franzosen, die drie weken lang niets hadden gedaan dan vluchten en terugtrekken.

Doch een week daarna werd ze weer opgefleurd door een opgewekt verhaal over zijn nieuwe wederwaardigheden, door 't vertrouwen, waarmee hij over de toekomst schreef. Naar Vlaanderen was hij gedirigeerd, hij met nog tienduizenden anderen, die eerst den inval in Frankrijk meegemaakt hadden. Naar Calais zouden ze doorbreken had hij van zijn Feldwebel gehoord en vandaar zouden ze naar Engeland oversteken. En dat móest lukken, had de Feldwebel gezegd. De afstand

was maar kort en de Duitsche legers waren ontzaglijk veel sterker en beter toegerust dan die van de vijanden, welke tegenover hen lagen.

Elken dag schreef hij toen weer, maar de moed en de geestdrift, die er geschittert hadden uit zijn eersten brief zakten steeds dieper, gingen tot moedeloosheid en gedruktheid over eindelijk. Ze schoten niet op in dat drassige terrein, ze leden veel kou en hij voelde zich meer ellendig naarmate het killer en mistiger in de atmosfeer werd.

„En dat staat er niet in, omdat dan zoo'n ding werd achtergehouden, maar hij wou dat hij met goed fatsoen weer thuis was en lekker bij de warme kachel kon kruipen”, gromde de oude boer, toen er half November een briefkaart kwam, waarin hij meldde dat hij naar 't lazaret ging wegens pijnlijke reumatiek, opgedaan in 't drassige terrein, waar ze weken aaneen hadden gelegen, zonder ooit gelegenheid te hebben gevonden om zich behoorlijk te verdrogen of te verwarmen.

„Der arme Jung, was ik maar bij hem”, zei ze triest.

„Was jij maar niet zoo doordrijverig geweest, dan was hij bij ons en hadden we geen zorgen over hem”, verweet grimmig de oude, „maar jij dacht 'n paar maanden geleden dat de ijzeren

Foto Alinari.

GENUA „DE HEERLIJKE”. HAVENKWARTIER.

kruisen voor 't plukken hingen daar ginds en aan de ellende van die stomme doodslagerij dacht je niet''.

Ze antwoordde niet, maar bukte gelaten het bleeke hoofd, waarover de zorgen der laatste weken een waas van weemoed hadden gelegd.

't Ging niet vooruit met hem, schreef eind November een kameraad, die naast hem in 't lazaret lag, hij had te veel kou geleden aan zijn jong, ondervoed lichaam, gedurende de twee etmalen, waarin hij onafgebroken tot over de knieën in 't water had gestaan en doorweekt was van den regen, die zonder ophouden bijna was neergekletterd uit de grauwe, sombere lucht boven het IJsergebied.

Hij moest lange rust en goede verzorging hebben, schreef half December de dokter, die hem behandelde en voor den dienst te velde was hij voorloopig tóch niet meer geschikt, hij zou daarom naar Oldenburg worden vervoerd en kon vandaar worden afgehaald.

't Gaf haar wat nieuwe veerkracht, 't bewustzijn dat ze haar jongen gauw weer bij zich zou hebben, en alleen trok ze de grens over naar Oldenburg, om hem van den trein te halen, den dag waarop hij zou aankomen.

En dan, als ze hem thuis had, zou ze hem vertroetelen als een bakerkindje en dan zou hij gauw weer haar oude Otto zijn. En dan — nee, dan liet ze hem toch niet opnieuw gaan. Die oorlog van '70 was toch wel heel anders geweest. Toen, herinnerde ze zich, hadden bij haar thuis allen maanden lang in een overwinningsroes geleefd, toen waren er van de twaalf jongens, die meegevochten hadden, veertien maanden lang, slechts twee licht gewond in al dien tijd en nu waren er van de zestig, die zich in dienst van den keizer gesteld hadden, al negen gevallen en twaalf onherstelbaar verminkt, had ze gehoord van een jeugdvriendin aan wie ze, in haar steeds klimmende behoefte om iets uit het vaderland te hooren, een langen brief had geschreven. Toen ze Otto aanspoorde om te gaan, had ze niet gedacht aan de mogelijkheid dat hij zou kunnen vallen, maar nu, nu ze zooveel meer wist, liet ze hem niet opnieuw gaan als hij weer flink en sterk was.

* * *

Met behulp van twee krukken kwam een bleeke, lange jongen gestommeld uit den trein, waarop ze uren lang had staan wachten. Hij vond geen gelegenheid om rond te zien, geheel werd hij in beslag genomen door zijn pogingen om zonder te veel moeite op het perron te komen.

Ze zou medelijden met den stumper getoond hebben, als ze niet in haar gedachten bezig geweest was met haar Otto, dien ze steeds nog niet zag. Ze draafde langs de wagens, keek door de portieramen, draafde zenuwachtig terug als ze niemand meer zag zitten.

„Mutter!” klomk haar plotseling in de ooren en verrast keek ze op zij.

„Otto?” vroeg ze met klankloze stem aan den stakker, dien ze uit den trein had zien strompelen en die nu, steunend op zijn krukken, stond te kuchen aan de andere zijde van het perron.

„Otto, ja”, zei hij en hij trachtte te glimlachen, maar zijn jongensoogen schoten vol tranen toen zij met een kreet van ontzetting haar armen om zijn hals sloeg en hem aan haar hart drukte.

„Otto, mein armer Junge”, zei ze snikkend en met moederlijke teerheid kuste ze zijn bleeke gezicht, waarin het lijden diepe, scherpe sporen had gegroefd.

* * *

„Otto, mein armer Junge, waarom was ik zoo dwaas je te laten gaan”, verweet ze zich dit voorjaar, toen ze stond aan 't graf, waarin hij was neergelaten, nadat zijn onvolwassen lichaam gesloopt was door een smartelijk lijden van vele maanden. En ze haatte de bestuurders van haar vaderland, die zich niet hadden ontzien om een zeventienjarigen knaap bloot te stellen aan ellenden, waartegen een sterke man in de kracht van 't leven, nauwelijks opgewassen zou zijn geweest.

J. RIETEMA.

VOGELVLUCHT.

Valken worden als de snelst vliegende vogels genoemd; de reeds zoo snelle vlucht van postduiven (20 meter per seconde) en zelfs van gierzwaluwen (60 meter per seconde) moet door die van sommige valkensoorten nog worden overtroffen.

Over het algemeen kunnen watervogels een groote snelheid bereiken op hun vleugels; er zijn eenden, die nagenoeg 50 meter per seconde maken en verscheidene soorten kunnen in een minuut een afstand van 1600 meter gemakkelijk afleggen. Zelfs de groote vogels, zwanen, kraanvogels en pelikanen vliegen meer dan 30 meter per seconde. Hun vlucht kan op den trek gemakkelijk en juist worden waargenomen. Twee man posteeren zich op b.v. juist een halven mijl afstand van elkaar in de richting der trekkende vogels. De een draagt een geweer en een tijdopnemer bij zich, de ander enkel een schietwapen. Is nu een vlucht boven den eerste, dan schiet deze zijn geweer af, om de vogels te verschrikken en tot uitersten spoed aan te zetten. Tegelijkertijd zet hij zijn secundemeter aan den gang. Hoort hij het schot van den ander vallen, op het oogenblik afgevuurd, dat deze de vogels recht boven zich heeft, dan wordt de tijd opgenomen, waarin de halve mijl is gevlogen.

Vogels met korte, stompe vleugels, zooals patrijzen kwartels en korhoenders zijn snelvliegers op de korte baan. Ze verkrijgen hun vaart door zeer snellen vleugelslag. Vogels met een breede vlucht zijn beter tot het volhouden van een snellen, rustigen vliegtocht ingericht, doch deze verheffen zich veel minder gemakkelijk in de lucht. Alle hoendervogels zijn kortvleugeligen, ze vliegen op als een snorrende kogel, hun snelkleppende vleugels maken een fladderend gedruisch. Op een hoogte van ongeveer 18 meter hebben kwartels of korhoenders hun volle snelheid bereikt, de vleugelslaan dan reeds vijf tot zevenmaal per seconde. Een kwartel is in een enkel seconde soms al 15 meter van uw geweer af, de rappe vleugels klappert suizend als de bladeren van een aanzettende schroef. Het wiekgeklapper van opvliegende korhoenders hoort men nog op 180 meter afstand.

Zware vogels, zooals zwanen, slaan de breede wieken neer met rustige kracht, steeds gaan ze bij het opvliegen evenwel tegen den wind in omhoog, om beter op de vleugels te komen. Van het water opvliegende ganzen zullen steeds roeiend en vliegend gang maken, ze verheffen zich eerst na een 20 meter lange gang gemaakt te hebben in de lucht, een zwaan heeft een kleine 50 meter noodig, voordat hij goed en wel de vleugels onder zich heeft. Ook flamingo's, kraanvogels en reigers rijzen op tegen den wind in, doch hun lange pooten stellen deze vogels in staat om met een luchtsprong van een paar meters hoogte op de wieken te geraken. Net als een roeier de grootste inspanning moet aanwenden bij de eerste slagen om van wal te steken, terwijl de volgende riemslagen gemakkelijker en sneller vallen, doordat de bootbeweging den weerstand aan de riemen verkleint, zal men die groote vogels bij het opvliegen enkele moeizame slagen zien geven, welke op grooter hoogte sneller elkander opvolgen kunnen en allengs overgaan in rustigen vleugelslag bij volle vaart. Opgevolgen van het water verkrijgt een zwaan zijn snelste vlucht eerst na 140 meter afgelegd te hebben, een gans na ongeveer 90 meter en een eendvogel moet 40 meter op weg zijn voor hij full speed voorwaarts gaat. Al deze dingen weet natuurlijk een goed jager bij ervaring, doch het is voor ieder belangstellende in de vliegkunst goed, eens over deze wetten der vogelvlucht heen te zien.

G.

DE BOSSCHEN DER AARDE.

Anderhalf milliard Hectaren der aardoppervlakte zijn nog met bosch bedekt. We vonden het volgende staatje der werelddeelen in volgorde hunner bebossing:

Amerika 646.752.000 H.A.; Azië 1370.000.000 H.A.; Europa 314.500.000 H.A.; Afrika 230.000.000 H.A.; Australië 95.000.000 H.A.

In verhouding met de geheele grootte der werelddeelen maakt Europa nog geen slecht figuur, zooals men ziet, doch —

G.

GENUA „DE HEERLIJKE”. ST. STEPHANUSKERK.

DE LELIE VAN DE KAAP.

WIJ mogen wel beginnen met den kweker van deze rijk bloeiende Kaapsche Lelie een compliment te maken over de voortreffelijke cultuur van deze plant met twee-en-veertig bloemstengels. Vermenigvuldigen wij dit getal met honderd — de eerste de beste bloeiwijze die wij telden droeg 115 bloemen — dan komen wij tot de conclusie dat dat zij zich met vijf honderd en twintig bloemen tooide. Wil men weten hoeveel zaden deze plant in een zomer kan voortbrengen, dan vermenigvuldigt men het bloemengetal met vijftien.

Maar nu eerst het compliment gemaakt! Dit is voor den chef-bloemist van het Koninklijk Bot. Zoöl. Genootschap te Den Haag, den heer F. Geysendorffer, iemand die op het gebied van de cultuur van planten zijn sporen verdiend heeft.

De Kaapsche Lelie, *Agapanthus umbellatus* is een plant uit de oude doos, zal men kunnen opmerken en wij kunnen dat niet tegenspreken, immers ruim twee eeuwen geleden werd zij van uit Zuid-Afrika in Engeland ingevoerd en ontving de goed bekende Koninklijke tuin van Hampton Court bij Londen de eerste exemplaren. En dat zij in dien tuin nog steeds met liefde gekweekt wordt is wel de beste aanbeveling die wij kunnen nerschrijven.

Toen de groote Zweedsche plantkundige *Linnaeus* de Kaapsche schoone voor het eerst zag, doopte hij haar *Crinum africanum*, een fout die door de Engelsche kruidkundige *Aiton* hersteld werd, die haar in zijn catalogus van de New-tuinen opnam als *Agapanthus umbellatus*, een naam waaraan niemand meer getornd heeft en waaronder zij nog steeds bekend is.

Het is eigenlijk een plant for the million, een plant voor iedereen, omdat zij heelemaal niet boos is, wanneer men haar eens vergeet met het geven van water, van mest of anderszins. Wanneer men echter weet hoe dankbaar zij is voor elke kleine gave en de zorgende hand daarvoor ruimschoots beloond met bloemen, die spreken van dankbare trouw, neen die vergeten de Kaapsche Lelie niet; integendeel zullen alles in het werk stellen om haar wenschen te voorkomen.

Och, zij is zoo weinig eischend, vooral in den winter is zij met het bescheidenste plekje in de Oranjerie, koude kas of niet al te vochtige kelder tevreden. Aan water heeft zij dan weinig behoefte, niettegenstaande zij tot de groenblijvende planten behoort, zoodat er dus regelmatig verdamping plaats heeft, al is het ook weinig. Kan men haar een lichte plaats geven, dan zal men daar genoeg van hebben, omdat de plant ook zonder bloemen sierlijk is. Die lintvormige, frisch-groene, glanzende bladeren vertolken in de donkere winterdagen het symbol van hoop, van een betere toekomst, van blijder opgewekter leven.

Het spreekt van zelf dat wij haar in Augustus, in vollen bloei veel mooier vinden. Die, op fiere steelen staande bloemschermen, bezet met honderd en meer bloemen naar alle zijden uitstralend, welke boven de bladerendos zoo prachtig uitkomen, dat is ongemeen mooi en zien wij telkens met genoeg weer. Minstens zes weken kunnen wij van den bloementooi genieten en menig opgewekt oogenblik er bij doorbrengen. Na het bloeien komen de glanzend-groene vruchten die bij 't rijpen openspringen en een twintigtal vliezige zwarte zaden bevatten.

Het klinkt misschien vreemd maar wij hebben nog nooit zaden van de Kaapsche Lelie uitgezaaid; vermoedelijk vindt dat zijn oorzaak in het feit, dat oude planten zoo gemakkelijk gedeeld worden, bijna in evenveel exemplaren als er scheuten op de plant zijn. En als wij dit prettige werkje doen, dan verwonderen wij ons altijd over het groote aantal vliezige witte wortels, die ons zeggen dat veel voedsel welkom is en 's winters weinig water nodig hebben. Gedurende den zomer, wanneer zij op een in 't oog vallend plekje buiten staat is het een nathals en kan men haar gerust eenmaal in de maand gieren. Wil men specimen-planten kweken, zooals onze afbeelding te zien geeft, dan mag men aan scheuren of deelen niet denken. Zij kan ook in den vollen grond gekweekt worden, maar moet dan in het najaar met een dikke laag blad of turfstrooisel bedekt worden. Zóó zou zij ook in een boordbad aangebracht kunnen worden, al vinden wij haar als pot- of kuipplant aardiger en meer in overeenstemming met de natuur van de plant.

Er zijn verscheidenheden van deze plant, wat wij uit de namen *major*, *maximus*, *minor* en *minimus* kunnen afleiden. Er is er ook een met zoogenaamde witte bloemen, een *albino*-vorm dus, al zien de bloemen er uit alsof zij door blauwsel heengehaald zijn. En wanneer wij ten slotte nog mededeelen dat er ook een is met zilverbonte bladeren en een met gevulde bloemen, dan gelooven wij alles verteld te hebben van deze Kaapsche Lelie die ingeschreven is bij de familie van de Liliaceae.

J. K. B.

„TANJDPIEN”.

SCHETS UIT HET ROERMONDSCH VOLKSLEVEN.

BETJE had „tanjdpien”, Betje de jongste, „onbehouwde” dochter van bakker Sanders uit de

Heilige Geeststraat. Als de klanten — en dat waren er vele, die op de „nère” 1) kwamen om een „kwaart brood” of een „partje”, om een „stuuver gès” of een „beschtl” 2), konden het haar best aanzien.

Zwijgend hielp zij de klanten, wat anders haar gewoonte niet was. Haar „bebbel” stond anders nooit stil. Ze kende alle nieuwtjes en wist alle op te vangen.

Maar nu moest zij den mooisten aangezichtskant naar de bezoekers wenden, om de andere gezwellen helft niet te laten zien. En „ein pien”! Om „kolèrig” te worden.

„Lezer, kent ge zelf „tanjdpien”? Weet ge wat dat is? Die sarrende, treiterende, tergende, nooit rustende pijn, die oud en jong, man en vrouw plaagt? Die den zang doet verstommen, den levenslust, arbeidszin en het goed humeur terneerdrukt?

Dat ondervond Betje nu ook.

Zij had al verlichting gezocht in „ein drupke puuren Boonekamp” 3), maar 't was haar slecht bekomen. Ze was zoo dol geworden, dat ze „gerazeld had op de bein” 4) en omgeslagen was met haar „bats 5) tēgen 't fornuus”. Zij had een prop watten met eau de cologne in haar mond gehouden, op gevaar af hem in te slikken.

Roerloos stond de gevulde koffiekant te pruttelen. Bet durfde er geen druppel van nemen, omdat ze warmte noch koude kon lijden. In haar geteisterd brein was de „hoalen tanjd” de knarsende spil geworden, waarom nu haar wereldje draaide.

Tegen zoo'n „tergerie” konden zelfs de veertien Noodhulpers, die zoo prachtig in ouderwetsche kleuren, aan den binnenkant der eikenhouten klerkist op haar slaapvertrek geplakt waren, niet helpen. De uren kropen om.

HULP IN NOOD.

In den winkel verscheen op zijn gewonen tijd Wilhelm, de „Zwaamer Pruus” 6) met zijn groote witte mand, om mik en broodjes te halen, waarmede voor een goede dertig jaar nog in de dorpen en gehuchten gevent werd.

Betje kwam vóór.

De Pruus had dadelijk gesnapt, wat er aan „fēlde”.

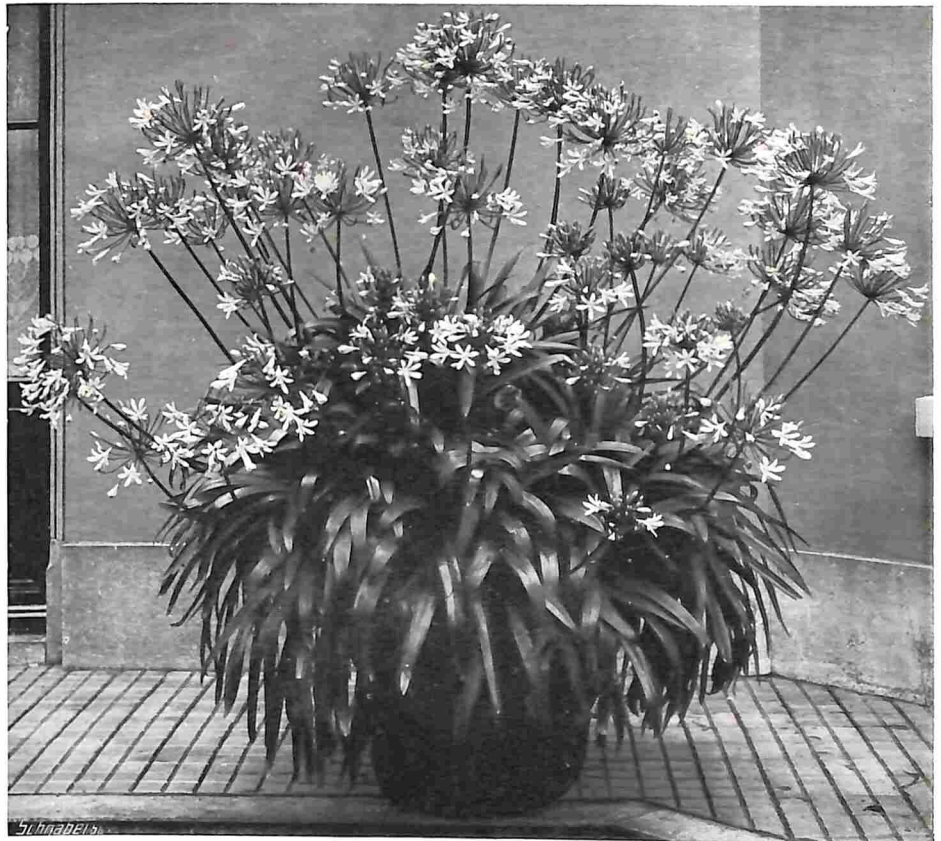
„Betsje”, zei hij, „heste tank-pien” 7).

Betje knikte met haar half mooi gezicht toestemmend en wilde de broodjes beginnen te sorteeren.

De Pruus deed gewichtig en kwam korter bij staan.

„Betsje, zollever dich doà èns ratsj 8) van aaf helpe?” Betje zei met een scheeven mond en een ongelovig gezicht, dat dat niet ging. „Dèt mos joan”, zei de Pruus. Hij zette zijn korf ter zijde en wenkte Betje hem te volgen in het tusschenkamertje, afgeschoten met een groot glazen schot. „Hest te ouch eine nuuje, iezere nagel, mer eine nuuje eine”, voegde hij er nog uitdrukkelijk bij.

Betje deed als verlangd werd, ging in eene lade aan 't schommelen, waarin zoowat timmerinstrumenten lagen, zooals men ze in een bakkershuishouden vindt. Een hamer zonder steel, een ontwrichte nijptang, een oude vijl en een partijtje groote en kleine nagels. Gelukkig had bakker Sanders in den laatsten tijd nog een varkens-kooi getimmerd en waren er ook nog eenige nieuwe nagels overgebleven. Geen van die lange, magere draadnagels zooals de fabrieken met hamerend geweld er millioenen de wereld insmijten, glanzend met een kleinen kop, maar echte, gesmede vierkante nagels van den nagelsmid met een solieden grooten kop als een zeskant hoedje of kegeltje.

DE LELIE VAN DE KAAP.

Want een dertig jaar geleden, toen ons Betje tandpijn had, bestonden in de Roerstad nog enkelen van het tanende nagelsmidsgilde.

Een der nagelsmeden, die een behoorlijken bijnaam had, dien wij fatsoenshalve nog niet mogen boeken, woonde in de huizen met de typische, smalle geveltjes aan de Vischmarkt naast het Kabinetje, de eveneens smalle, pijpenladeachtige stadsherberg, waar de nette burgers hun pot bier kwamen drinken en de stoomboot zagen aankomen, een reeds lang bekend, doch immer nieuw genoeg.

De andere nagelsmid woonde in het drukste gedeelte der stad in de Schoenmakersstraat en hamerde er van den vroegen morgen tot den laten avond vlijtig op los, dat de vonken de straat op spatten en de kijkgrage jeugd uiteen deden stuiven.

Maar de machines brachten de klad in 't vak. Daar was geen werken tegen. De nagelsmeden verloren het pleit.

Nu, zoo'n eigengemaakte prachtnagel kreeg de Pruis.

DE OPERATIE.

De Pruis zou Betje de „tankpien aafnème". Hij stroopte de mouwen op en Betje ging zitten zeer tot verbazing van het dertienjarige, pienter bakkersknechtje, die het wondere „schpeel" aanzag. Maar hij moest de achterdeur uit.

't Was een handige jongen, die van zijn even afwezigen baas of „meister", zooals deze in 't Roermondsch heet, alle vakgrappen trouw geleerd had en met Sint Aubertus, den patroon der bakkers, al mee mocht teren en uitgaan.

Hij verdween ook, maar kroop op een ladder, om toch een blik naar binnen te kunnen werpen.

Hij zag, dat de quasi dokter met een weidsch gebaar Betje den mond opentrok en haar den spijker er in stak, waarschijnlijk in den tand — want Bet liet plotseling een angstkreet hooren. Er moest bloed aan den spijker komen. In zijn ijver spoedde de Pruis zich de binnenplaats op, keek niet naar het knechtje, trok zijn leeren pantoffel uit en rameide daarmede den ijzeren nagel diep in een voeg. Hij zei aan de patiente, dat als het bloed in de kalk verdroogd was, de pijn over was.

Wilhelm kreeg zijn brood en verdween.

Het knechtje kwam van de ladder, keek eerst nieuwsgierig naar den nagel met den mooien, dofzwarten kop en wist niets beters te doen, dan hem dadelijk uit den muur te trekken en te bekijken. Dat viel tegen. Niets bijzonders, dacht hij en hoepla, daar vloog de nagel den muur over op buurmans erf.

DRIE DAGEN LATER.

Na drie dagen van smart voor Bet verscheen Wilhelm met zijn mand weer ten tooneele. Het eerste, wat hij vroeg was: „Betsje, wie is 't mitte tank-pien?"

Maar zij zei zacht: „ze is nog neet gedaan, ich hub ze nog".

Foto's Bartels.

EEN VALKUIL.

I. EEN MIERENLEEUEW LINKS ONDER BEWEEGT ZICH ACHTERUIT (VOORUITLOOPEN KAN HIJ NIET) BIJ HET ZOEKEN NAAR EEN GESCHIKTE PLAATS OM EEN VALKUIL TE GRAVEN.

EEN VALKUIL.

III. DE STEEN IS VERWIJDERD EN DE GROEVE GEREED. ECHTER WAS HET VOORWERP BLIJKBAAR TE ZWAAR OM HET BUITEN DEN RING TE WERPEN, HET IS DUS IN DE GROEVE AAN DE LINKERZIJDE BLIJVEN LIGGEN.

„Mer jao", zei Wilhelm en „mit eine zwoeng" 9) was hij de

plaats op bij zijn nagel, hij zocht en zocht en vond hem niet. Het knechtje stond te lachen, de „meister", wien hij de geschiedenis verteld had, gluurde door de bemeelde ruitjes der bakkerij. Hij hield ook niet van die „biegeleuvigheid".

Maar de Pruis gaf het knechtje een draai om de ooren en viel uit „det hubst doe gedoan, vrechlap 10), doe hubst den naagel droetgetrokke!"

„Nè, meister", loog het knechtje huilende, maar inwendig schrikkende over zijn euveldaad en bang voor het somber overwolkte gezicht van Bet.

De Pruis en Betje trokken weer naar binnen. Weer een nieuwe spijker, weer een nieuwe operatie, nadat het „borschke" 11) de straat op gestuurd was. De nagel werd nu in het geheim aan den varkenstrog geslagen.

Wilhelm vertrok met zijn mand; het knechtje, wiens nieuwsgierigheid nu brandde, aan 't zoeken. Dat duurde lang, maar „ha, nutte 12) Pruis, hub ich tich". Hij vond den nagel en trok hem er weer uit, al ging dat met moeite. Betje wachtte en zuchtte, maar de beterschap bleef uit.

DE KUNST TE LOOR.

De Swaamer Pruis kwam nu een dag vroeger, want de zaak interesseerde hem zeer. Nog nooit was hem die zaak mislukt. „Betsje", zei hij vertrouwelijk, „noe zal ze toch wel weg zien".

„Nè, Wullem", zei ze treurig, „ich hub ze nog erger es eers". In „einen oasem" 13) liep hij naar 't varkenshok, maar helaas, ook nu was de redding brengende nagel weer weg.

„Verdieke nog toe", riep hij uit, „noe hubbe zich de verkes doomit weer gaon meuje en de naagel opgevreté".

Betje hoorde hem met haar halfdik gezicht vertwijfeld aan. Zij had zich zoo op het succes van den geheimzinnigen heil-aanbrengenden nagel verlaten.

„Jè", zei Wilhelm geërgerd, „noe is mien tandj-aafnèm-kunst ouch nao de moan". Hij pakte zijn korf vol brood, zweeg en verdween.

De „tandpien" bedaarde niet vóór Dokter van Halen Betje een tand getrokken had, mit drie wortels en eenen „biewortel". Ze behoefde hem niet meer over 't hoofd te werpen, want een nieuwen kreeg ze toch niet meer. En Wilhelms procédé werd vergeten en begraven met den laatsten Roermondschen nagelsmid.

Roermond.

A. F. VAN BEURDEN.

1) nère: nering, winkelruimte. 2) harde, groote, ronde beschuit met een indeuking in 't hart. 3) bitterextract. 4) getrild had op haar beenen. 5) heup. 6) Pruis, in Swalmen wonend. 7) de grenspruisen spreken de *nd* als *nk*. uit: hond = honk, landmeter = lankmeter. 8) geheel. 9) met een ruk. 10) brutale rakkert. 11) jongetje. 12) leelijke. 13) eenen adem, direct.

EEN VALKUIL.

IV. BIJ DE VOORTZETTING VAN DEN ARBEID IS DE MIEREN-
LEEUW OPNIEUW OP DEN STEEN GESTOOTEN. EEN NIEUWE
POGING OM DE HINDERNIS TE OVERWINNEN IS EVENEENS MIS-
LUKT, DE STEEN IS WEER IN DE GEUL TERUGGEVALLEN, DEZEN
KEER LINKS ONDER (OP DE AFBEELDING).

DE MIERENLEEUW HEEFT DAAROP ZIJN BOUWTERREIN BUITEN
DE ZONE VAN DEN STEEN IETWAT NAAR BOVEN VERLEGD EN
DAAR EEN NIEUWE GEUL GEGRAVEN.

EEN VALKUIL.

TUSSCHEN 't dichte
kreupelhout ligt, in
de groene scheme-
ring van de blad-
coulises, het kegel-
vormige nest van de sprok-
kelmieren. De drukkende hitte
van den volzomermiddag ver-
vult de ijverige bewoners van
den naaldenkoepel met onge-
looflijke energie.

't Is een gekrioel, gewrie-
mel, gesleep met takjes, naal-
den en doode insecten om er
duizelig van te worden. On-
ophoudelijk vertrekken er ijve-
rige werkstertjes en komen
andere belast en beladen thuis.
Verscheidene mierenpaden zijn
duidelijk te onderkennen,
drukke heirwegen, waar, zon-
der dat de twee stroomen in
botsing komen, het rechts-
houden op wanhopige wijze
verwaarloosd wordt.

Ver laat de mierenheirbaan
zich volgen, dan schijnt hij zich te splitsen in kleinere paad-
jes, of dwalen de ondernemende diertjes op ongebaande we-
gen bij het zoeken naar buit en bouwstof. Ondanks hunne
stevige kaken en de gifstraal die zij, bij gebrek aan een
angel, behendig op den aangrijper richten kunnen, hebben
zij vele vijanden Ongerekend de specht, die zonder zich aan
de protesten der bewoners te storen, bij het nest neerstrijkt
en honderden na honderden van de ijverige leden der bosch-
politie aan z'n lange wormvorige tong lijmt en opslokt, heb-
ben de mieren ook gevaarlijke vijanden onder de spinnen
en hun stamverwanten, de insecten zelve. Vertelde pater
Haans S. J. niet van 't verraderlijke spinnetje, dat, veilig aan
een draadje, op de loer hangend, zich bliksemsnel op den
beneden hem voorbijgaanden mier stort, zooals een los of
panter van z'n boomtak af zich slingert op de argelooze
hinde, en de verraste amazone doodt en uitzuigt!

En wie hoorde nooit van den mierenleeuw, met z'n ijselijk-
angstig verwachting-wekkenden naam, die zoo verraderlijk
den miertjes een kuil graaft waar hij zelf niet in valt, maar
kalm op den loer ligt? Hij weet z'n plaatsje goed te kiezen,
de smuigert. Ziet dat bermpje met z'n tallooze duistere spe-
lonken en gangen, tusschen gras- en boomwortels, waar overal
de spinnen hun fuiken en netten hebben uitgezet. De boven-
rand van 't bermpje hangt wat over, en beschermt bij regen
het bijna stoffijne zand aan den voet. Dat is het plekje bij
uitmendheid van den mierenleeuw. Bij de fuiken en net-
ten der spinnen graaft hij er z'n valkuil, de eivormige stoffig
uitziende larve, met z'n grooten platten kop: z'n spade —
en z'n lange scherpe kaken: z'n moordwapenen — die hij
de ongelukkige prooi tusschen de geledingen boort.

Wie ziet het, 't trechtervormige kuiltje in 't zand met twee

fijne puntjes op den bodem — de ingewijde natuurvriend slechts;
maar geenszins het argelooze insectenheir dat op zes pooten loopt.

Daar nadert een patrouilleerende mier, zwerfend van links
naar rechts, zoekend en speurend naar prooi, klauterend over
steentjes en takjes, moeizaam worstelend door 't mulle zand.
De marodeur ziet den valkuil niet, de boschbodem is nimmer
een geplaveide baan en 't zand steeds vol rimpels en kuiltjes.
Daar bereikt het den rand van den valkuil, het zand geraakt
in beweging en de mier krabbelt terug, wil vasteren grond
opzoeken. Maar de verborgen vijand heeft de lichte dreuning
bemerkt, ook hebben afrollende zandkorreltjes hem opmerk-
zaam gemaakt en vóór de mier zich in veiligheid heeft
kunnen brengen, daalt een dichte zandregen op haar neer;
het zand van den hellenden trechterwand geraakt in bewe-
ging, de mier glijdt mee. Het monster beneden slingert met
haar breeden kop, haar spade, vaker en heftiger zand omhoog,
de mier is al halfweg beneden. Haar pooten roeien wanhopig
in de beweeglijke zandmassa, 't helpt niet, de lawine voert
haar onweerstaanbaar mede, als het noodlot.

Daar komt het slachtoffer binnen 't bereik der vreeselijke
tangen. Een paar keer slaan die toe in de ruimte, dan zit de
mier er tusschen. Spartelen, gifspuiten, bijten, 't helpt alles
niets. Rytisch bewegen de kaken met de prooi heen en weer,
de pomp werkt reeds, de zuigpomp die de levensappen der
mier in den slokdarm der mierenleeuw voert.

Zoo spelen zich, soms gedurende twee zomers, steeds nieuwe
drama's af. Ontelbare mieren, maar ook onvoorzichtige vliegjes
en kevertjes vallen in den kuil, om hem slechts dood en uit-
gezogen te verlaten, weggeslingerd op den breeden kop van
den „leeuw”, die steeds zorgt, dat de moordkuil voortdurend
voor 't gebruik gereed is. Zijn door 't afstortende zand de
wanden minder steil geworden, dan wordt de kuil, door ener-
giek uitgeworpen zand, verdiept en verwijd. Want van

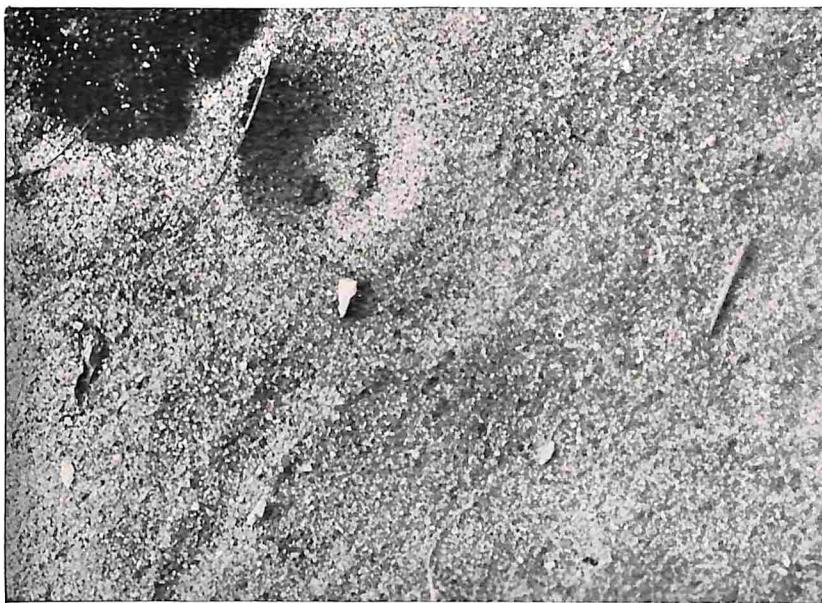
mooi, droog weer moet de
mierenleeuw het hebben, om
reservevoorraad in z'n lichaam
op te doen voor slechte tijden;
desnoods kan hij dan weken-
lang vasten.

Is de „leeuw” volwassen,
dan staakt hij zijn moordbe-
drijf en wordt wever.

Hij weeft een bijna zuiver
ronde cocon, van buiten met
zand gepleisterd, van binnen
zacht en zijdeachtig gevoerd.
Daar gaat hij in rust en wordt
er pop.

Na luttele weken boort die
zich door den dubbelen wand,
springt open en doet het imago
ontsnappen, de volkomen vorm
van den mierenleeuw, een op
een waterjuffertje gelijkend,
viervleugelig, weinig opvallend
insect, met knodsvormige
sprietten. Een weerloos teer
diertje, niet in 't minst her-
innerend aan de moorddadige
larve, de mierenleeuw, waar-
uit het voortkwam.

S. LEEFMANS.

EEN VALKUIL.

V. DE ZANDKEGEL, ONTSTAAN BIJ DEN AANLEG VAN DE
NIEUWE GEUL IS TOT DE HELFT VERMINDERD.

Foto's Bartels.

EEN VALKUIL.

VI. DE ZANDKEGEL IS GEHEEL VERWIJDERD EN DE VALKUIL
DUS GEREED.

TUSSCHEN OPNAMEN I, II, III EN IV LIGT EEN TIJDSRUIMTE
VAN ONGEVEER 10, TUSCHEN DE OVERIGE OPNAMEN 5 MINUTEN.

Foto W. J. Oppenoorth.

GEZICHT OP DEN KORENMOLEN BIJ RUURLO.

HONDENGEHUIL.

* In schier alle landen schuilt in het volksgeloof nog diepe vrees voor het onverklaarbare, nachtelijke gehuil van honden.

Bij menselijk bezoek, bij het naderen van vreemde voetstapen op het eigen erf zal de waasche hond blaffend aanslaan, doch zijn hooge en schorre gehuil, scheurend door de nachtelijke stilte, wanneer alles buiten rustig en vredig ligt, met zachten maanglans overgoten, doet geheimzinnig aan.

Het brengt ons angsthuivering voor het onzichtbare, dat onzen trouwen huisgenoot schrik aanjagen moet of droef en ellendig stemt.

Is het wonder, dat eenvoudige bijgeloovige zielen den hond een tweede gezicht toekennen of bovennatuurlijken waarnemingszin, waardoor hij geesten bespeurt en de toenadering van den doodsengel voorvoelt? We denken aan een passage uit „The Golden Legend” van Longfellow:

In the Rabbinical book is saith:
The dogs howl when, with icy breath,
Great Sammaël, the Angel of Death,
Takes thro' the town his flight.

Overall, waar deze meening of overleveringen daarvan nog aanhang vinden, moet het nachtelijke huilen van den hofhond wel angst wekken voor het leven van dierbare betrekkingen. Zoo is het ook, waar de hond als nachtspoek omwaart, de gitzwarte spookhond, aan den weerwolf nauw verwant, met oogen als kolen vuur en vuurspuwende neusgaten, voorteeiken van naderend onheil over hem, wien dit duivels spook verschijnen mocht.

Machtige suggestie gaat uit van al zulke onheilsfiguren op het voor fantasie zoo vatbare kinderdenken: voor talloze eenvoudige buitenmensen trouwens blijven de beelden der eigen folklore vrijwel de eenige aanleiding tot fantastisch geestesleven. Daarom bewaakt hier een helhond verborgen schatten, daar houdt een spookhond zich op in de ruïnen van een oud kasteel, ginds vaart door de lucht de Wilde Jager, verwezen Germaansche Godheid,

boven het land en voert in zijn nevelenstoet koppels bassende jachthonden mede.

Dat zulke spookbeelden aanleiding vinden in het bestaan van een verwilderd hondenexemplaar, menschenschuw de wildernis zoekend, of hoe een vlucht rotganzen, door herfstnacht en nevelen trekend, in hun kort geroep van: wrak! wrak! de gedachte aan hondengeblaf kunnen wekken, is ons duidelijk.

Voor wie dit echter niet bevroeden, leiden de ontvangen indrukken ervan zeer gemakkelijk tot verbeelding.

G.

De vogels op Rottum.

Het leek ons niet gewenscht, na de verzekering namens den Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht in ons blad gedaan, dat der militaire overheid in de Rottumsche zaak geen schuld treft, verdere discussie over deze kwestie op te nemen. Slechts ontleenen wij aan een schrijven van den heer A. B. Wigman nog de volgende mededeelingen:

dat de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten in het begin van het seizoen 1915 een spreker naar het eiland zond, om voor de militairen een lezing

met lichtbeelden over de zeevogels te houden;

dat de voogd, de heer Toxopeüs, den heer Wigman heeft geschreven, dat de matrozen *alle* eieren geraapt hebben, zoodat slechts letterlijk is medegedeeld, wat de voogd heeft gemeld, al heeft hij daarna blijkbaar een andere verklaring afgelegd. (Deze brief kunnen belangstellenden ter inzage ontvangen);

dat hij inderdaad *gedetacheerd* schreef en niet gedetineerd *);

dat op de 28 Nov. l.l. te Amsterdam gehouden vergadering van de Nederlandsche Ornithologische Vereeniging de zaak uitvoerig besproken is, met het resultaat, dat door deze Vereeniging de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten en de Vereen. voor Vogelbescherming zullen worden aangezocht om gezamenlijk een adres in te dienen bij den Minister van Marine, houdende verzoek, indien eenigszins mogelijk, het daarheen te willen leiden, dat herhaling van het feit in de naaste toekomst worde voorkomen.

* De schuld hiervan berust bij den zetter en bij ons, die het woord *gedetineerd* lieten staan, meenende dat de schrijver doelde op het minder aangename van een oord als Rottum voor de matrozen, terwijl een herlezing van 's heeren W.'s schrijven ons had kunnen leeren, dat we hier met een zelfout te doen hadden.

RED.

Het Huis te Hoorn”.

In de „Arnhemsche Courant” van 4 Dec. l.l. wordt de inhoud van ons denzelfden dag verschenen nummer waarin o.a. een geïllustreerd artikel van het Huis te Hoorn bij Rijswijk was opgenomen, aldus weergegeven:

„Buiten” geeft mooie foto's uit Hoorn „Winterdag bij het Huis”, verschillende foto's van het Huis. Verder een artikel over Tuinsierkunst in de 18e eeuw.

De „Arnhemsche Courant” schijnt te denken, dat de voorheen bloeiende zeestad Hoorn zóó is achteruitgegaan, dat er nog slechts één huis is overgebleven.....

Zien ook onze abonné's zóó vluchtig onze nummers in?

DE VERHUIZING VAN DE KOSTBARE COLLECTIE SIX.

DE VERHUISWAGENS VOOR HET PERCEEL AMSTEL 218.

VOOR DE ENGELSCHESCHIE DIERENTEMSTER.

Ontvangen van de dames B. te S. f 5.—.

Meerdere giften worden gaarne in ontvangst genomen door de Redactie van dit blad.

Men leze over deze droevige geschiedenis ons nummer van 20 Nov. j.l.

DE VERHUIZING VAN DE KOSTBARE COLLECTIE SIX.

DE VERHUISWAGENS VOOR HET OUDE HUIS AAN DE HEERENGRACHT 511.